

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.III.1.280/2017/12.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. február 6.

Az ügy tárgya: sikkasztás büntette

Terhelt(ek): N. E. I. rendű

Első fok: Tatabányai Törvényszék, 3.B.525/2010/37.,
ítélet, tárgyalás,

2012. október 10.

Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.25/2013/8., végzés, nyilvános
ülés,

2014. február 27.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a sikkasztás büntette miatt N. E. és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát elbírálv a Tatabányai Törvényszék 3.B.525/2010/37. számú ítéletét, valamint a Győri Ítéltábla Bf.25/2013/8. számú végzését az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Tatabányai Törvényszék a 2012. október 10-én kelt

3.B.525/2010/37. számú ítéletében bűnösnek mondta ki az I. rendű terheltet folytatólagosan elkövetett sikkasztás bűntettében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 317. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont és (7) bekezdés b) pont]. Ezért 3 évi börtönbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

- [2] Az I. rendű terhelt tekintetében kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Győri Ítéltábla a 2014. február 27-én kihirdetett Bf.25/2013/8. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás I. rendű terheltet érintő részének lényege szerint az R. Kft. sértett fő tevékenysége egyebek mellett vegyes termékkörű nagykereskedelem volt. A vádbeli időszakban (2006-2008. évek) az R. Kft. sértett tevékenységéhez tartozott a T. G. Á. Zrt. által újonnan megnyitott, illetve már működtetett áruházak, hipermarketek bevásárlókocsikkal, illetve azok alkatrészeivel, továbbá műanyag bevásárló kosarakkal történő kiszolgálása, a vállalkozás egyik legfontosabb üzleti partnere tehát az említett multinacionális vállalat volt.
- [4] A bevásárlókocsik és alkatrészeik gyártója a francia C., a bevásárlókosarak gyártója pedig a lengyel P. T. cég voltak. A megrendelő T. közvetlenül a két gyártó céggel kötött éves szintű szállítási keretszerződést, amelyben az adott üzleti évre érvényes egységár is meghatározásra került, azonban a külföldi gyártók (C., P. T.) kizárólagos magyarországi forgalmazója az R. Kft. volt, tehát a gyártók esetenként az R. Kft.-én keresztül látták el a szóban forgó termékekkel a T. áruházakat. Ennek fejében a gyártók a termékeik vételárából 1-2 %-os hasznót engedtek át a forgalmazónak, az R. Kft.-nek.
- [5] Az R. Kft. az üzleti partnereit a vele vállalkozási szerződéses viszonyban álló ún. projektmenedzserek közvetítésével látta el termékekkel, a megrendelőkkel közvetlenül nem az R. Kft., hanem a projektmenedzser tartotta a kapcsolatot, ez azt jelentette, hogy az üzletkötők vették fel a rendeléseket, és a teljesítéseket is ők bonyolították, felügyelték. Így működött ez a T. esetében is, jelzett üzleti partner vonatkozásában az I. rendű terhelt volt a projektek, megrendelések menedzselője, a terhelt volt tehát a kizárólagos kapcsolattartó, ez abban állt, hogy a T. irányába üzletkötőként ő képviselte megbízóját, az R. Kft. sértettet.
- [6] Az I. rendű terhelt 1996 óta volt az R. Kft. sértett üzletkötője és bonyolítója, 2006-ig kifogástalanul, példás hatékonysággal végezte a feladatát, ezért I. J. ügyvezető bizalma feltétlen volt az I. rendű terhelt irányába. Az R. Kft. egyébként a vádbeli időszakban I. rendű terhelttel együtt összesen 20 projektmenedzsert vett igénybe üzleti partnerei, megrendelői kiszolgálásához, akik fejenként és évente átlag 150-200 projektet, azaz megrendelést bonyolítottak, ennyi munka figyelemmel kísérésére a sértetti cég ügyvezetője nem volt képes, ebből kifolyólag a projektmenedzserek feladata nem pusztán a teljesítés, a helyszíni átadás-átvétel lebonyolítása volt, hanem a folyamat „beépített” ellenőrei is ők voltak, a termékek átadásán túl, annak kifizetését is szorgalmazniuk kellett, mindenkor a megbízójuk érdekeinek szem előtt tartásával.
- [7] Az I. rendű terhelt a projektmenedzserei teendőik ellátására alapította meg az R. T. Kft.-t, ami egy családi vállalkozás volt. Az R. Kft. nem csupán bevásárlókocsikkal és kosarakkal látta el a T. hipermarketeket, de - szintén az R. T. Kft. közreműködésével - az áruházi berendezések (polcok, stb.) telepítését is intézte.
- [8] Az R. T. Kft. fő tevékenysége egyéb gazdasági szolgáltatás volt. Az I. rendű terhelt nem szerepelt a közhiteles cégnyilvántartásban, holott ténylegesen ő vezette a kft.-t, hanem csupán alkalmazottja, kereskedelmi igazgatója volt a vádbeli bűncselekmények, a jogosulatlan számlázások elkövetésére felhasznált cégnek.
- [9] A külföldi gyártók (C., P. T.) a magyarországi kizárólagos forgalmazón, az R. Kft.-n keresztül látták el bevásárlókocsikkal, alkatrészekkel és kosarakkal a hazai T. áruházakat, míg az R. Kft. az üzletkötőjét, az I. rendű terheltet vette igénybe az üzletek kiszolgálásához, aki a szóban lévő, az R.

Kft. által forgalmazott termékekkel való kereskedést, a családi vállalkozást, az R. T. Kft. nevében végezte. A gyártótól az árut az R. Kft. vásárolta meg, nemzetközi fuvarlevélen (CMR) átvette tőlük a kocsikat és a kosarakat, majd 60 napon belül - számla ellenében és euroban - kifizette, átutalta nekik a vételárat, vagyis az R. Kft. szerezte meg a kocsik és kosarak tulajdonjogát. Ezt követően - az I. rendű terhelten keresztül - az R. Kft. értékesítette az árut a megrendelőnek, a T.-nek. Az R. Kft. az értékesítési számlákon, amelyeket saját nevében a T. nevére állított ki és a T. befogadott, a vételár kiegyenlítéséig kifejezetten fenntartotta az áruk fennálló tulajdonjogát. Az ily módon a tulajdonát képező termékeket - a teljesítés lebonyolítása érdekében és csak azért - az üzletkötőjére, a T. esetében az I. rendű terhelten bízta rá, aki ennél fogva ideiglenesen a szóban forgó árukészlet birtokosa, de - eltekintve néhány, az ügyvezető által egyedileg és írásban engedélyezett esettől - nem a tulajdonosa lett. Az I. rendű terhelten tehát az üzletkötői és képviseleti tevékenységét, a T.-vel való kapcsolattartást, a kiszolgálás teljes körű lebonyolítását, amit az R. Kft. számára már 1996 óta végzett, 2006-tól kezdődően a frissen megalapított R. T. Kft. keretében és nevében látta el. A felek az R. Kft. és az R. T. Kft. jogviszonyát szabályozó szerződést T.-n, 2006. január 2-án írták alá, a szerződés pontos megnevezése, ami egyúttal a tartalmára is utalt: „Vállalkozói szerződés üzletkötői és képviseleti tevékenységre” volt.

- [10] A szerződés szerint a vállalkozó R. T. Kft. kötelezettsége a megrendelő R. Kft. gazdasági tevékenységének profiljába vágó, elsősorban üzletberendezések értékesítése volt. A vállalkozó a képviseleti tevékenység ellátása során a megrendelő érdekében volt köteles eljárni (a szerződés 1. pontja). A szerződés 2. pontja értelmében a vállalkozó a közvetítésével létrejött szerződések bonyolításában, teljesítésében mindvégig köteles volt közreműködni. A közreműködési kötelezettség kiterjedt a teljesítéssel kapcsolatos átadás-átvétel teljes körű lebonyolítására és annak dokumentálására, sőt az R. T. Kft., vagyis az I. rendű terhelten feladatát képezte a garanciális problémák kezelése, a vállalkozási díj hiánytalan megtérülésének figyelemmel kísérése és elősegítése is. Az R. T. Kft. köteles volt mindent megtenni annak érdekében, hogy az R. Kft. a szállítási szerződéseit határidőre, kifogástalan minőségben, szerződésszerűen teljesítse (a szerződés 3. pontja). A szerződő felek kötelezték magukat a partneri együttműködésre is, ami magában foglalta, hogy a szolgáltatási tevékenység ellátásához szükséges minden információt megadnak egymásnak (a szerződés 12. pontja). Az R. T. Kft. továbbá kötelezte magát arra is, hogy a szerződés fennállása alatt (és annak megszűnésétől számított 3 évig) azonos megbízói körben nem vállal beszállítói megbízást, kivéve, ha ahhoz az R. Kft. előzetes írásbeli hozzájárulását adta (14. pont).
- [11] Az R. T. Kft.-t mindezekért jutalék illette meg, melynek alapját az adott munkából ténylegesen befolyt nettó árbevétel képezte a képviseleti szerződés 6.1. pontja alapján. Az I. rendű terhelten mindezekért, egy adott projekt lezárása után, a munkaszámra befolyt árbevétel - ami a kiadások és bevételek különbözete volt - 37 %-a illette meg jutalék címén.
- [12] Az I. rendű terhelten nem tudott rendelni közvetlenül a gyártótól (C., P. T.) terméket, a két külföldi gyártóval csak az R. Kft. tartotta a kapcsolatot, viszont a végfelhasználóval, a T.-vel a rendelés és kiszolgálás folyamatában már csak az I. rendű terhelten volt kontaktusban, az R. Kft. nem, utóbbi cég számlázott viszont a megrendelő felé, amennyiben I. rendű terhelten tájékoztatta a könyvelőt az átadás megtörténtéről. A teljesítést és a tényleges átadás-átvételt bonyolító R. T. Kft. megszerezte a kiszolgált - az áru árának kiegyenlítéséig a kizárólagos forgalmazó R. Kft. tulajdonát képező - áruféleségek birtokát, majd az I. rendű terhelten az ily módon rábízott 70.825.057 forint értékű, az R. Kft. által számla nélkül neki átadott árukészletet az R. T. Kft. nevében - a tulajdonos ügyvezetőjének, I. J.-nek engedélye nélkül, tehát jogosulatlanul - a 2006. február 14. és 2008. december 18. közötti időszakban, folyamatosan, rendszeres haszonszerzésre törekedve, „áltulajdonosként” értékesítette, számlázta ki a megrendelő T.-nek, ezáltal eltulajdonította azt, aki az R. T. Kft. által kiszámlázott vételárat át is utalta nevezett cég bankszámlájára, amit a vállalkozás a saját céljaira fordított. Az I. rendű terhelten azzal tudta leplezni a sikkasztás-sorozatát, a jogosulatlan számlázást, hogy nem záratta le azokat a munkaszámokat, amelyeken a T. Fenntartási Osztálya által

az R. T. Kft.-nek kifizetett, de általa az R. Kft.-nek le nem jelentett, a könyvelővel ki nem számláztatott, nyitott és - a ki nem számlázás miatt - az R. Kft. szempontjából veszteséges projektek szerepeltek (az R. Kft. megfizette a gyártóknak az áru árát, amit aztán I. rendű terhelt az R. T. Kft. közbeiktatásával eladott a T.-nek). Az üzletkötői státuszából kifolyólag az R. Kft. képviselőjében kizárólag az I. rendű terhelt tartotta a kapcsolatot a T. Fenntartási Osztályával, ezért abban az esetben, ha az I. rendű terhelt az áru átadása után - amit az R. Kft. rendelt meg, vásárolt meg és fizetett ki a gyártónak - a Számlafeladási Lapot nem küldte meg a könyvelésnek, akkor az R. Kft. könyvelője nem értesült az átadásról, a számlakiállítás lehetőségéről és esedékességéről, ily módon bár nevezett cég beszerezte és kifizette a terméket, tehát kiadásai merültek fel, de nem ő adta el, számlázta ki, realizálta az árbevételt, hanem az árut csalárd módon, az R. Kft. ügyvezetőjének engedélye nélkül a saját nevében értékesítő R. T. Kft. Ezért az I. rendű terhelt az áru kiszolgálása után elmulasztotta megküldeni a Számlafeladási Lapot a könyvelésre, tette mindezt azért, hogy a terméket a családi vállalkozásuk, az R. T. Kft. nevében számlázza ki és a T. az ellenértéket a szóban forgó, kifejezetten a vád tárgyát képező sikkasztás-sorozat elkövetésére megalapított cég bankszámlájára utalja át.

- [13] Az I. rendű terhelt 2006. január 23-án önhatalmúlag, I. J. tudtán kívül egy e-mailt küldött a megbízója, az R. Kft. üzleti partnerének, a T.-nek. Az I. rendű terhelt az elektronikus levél tárgyaként az „R. helyett R. T.” kitélt jelölte meg, tartalma a következő volt:
- [14] „Tisztelt Partnerünk! Tájékoztatjuk Önöket, hogy 2006. január 02-től a már működő áruházakhoz tartozó fenntartási és szervizelési rendelésüket az alábbi cégnévre kérjük leadni. Indok: cégünk leányvállalataként fogadja a T.-től ezen irányú rendelésüket. Telefonszámunk, e-mail címünk, elérhetőségeink, egységáraink változatlanok! Számlázási, rendelési cím: R. T. Kft. T., A. út 16. 1/2. Adószám: ... Banksz.sz: R. ... Üdvözléssel: N. E. R. T. Kft. Ker. Ig.”
- [15] Az R. T. Kft. a saját nevében a T. Zrt.-nek a 2006-2008. években összesen nettó (áfa nélkül) 129.234.851 forint összegben állított ki számlákat a kizárólag az R. Kft. által forgalmazott bevásárlókosarak, bevásárlókocsik és alkatrészeik értékesítéséről. Az R. T. Kft. kizárólag az R. Kft. által a gyártóktól beszerezett, tehát az R. Kft. tulajdonát képező árukészletből szolgálta ki a működő T. áruházakat, vagyis a Fenntartási Osztályról érkező megrendeléseket, hiszen I. rendű terhelt közvetlenül nem volt jogosult a két külföldi gyártótól rendelni. A T. Zrt. a nettó 129.234.851 forint összértékű számlát maradéktalanul, banki átutalással kiegyenlítette az R. T. Kft.-nek. Az első ilyen számla kiállítására 2006. február 14-én, az utolsóra 2008. december 18-án került sor, a T. Zrt. az utolsó összeget 2009. március 4-én utalta át az R. T. Kft. bankszámlájára. Az R. T. Kft. a T. G. Zrt.-nek értékesített, az R. Kft. által forgalmazott bevásárlókosarak, bevásárlókocsik és alkatrészeik (termékek) közül összesen csupán nettó 51.817.800 forint összegben vásárolt meg 8 alkalommal árut az R. Kft.-től, a fennmaradó összesen 77.417.051 forint értékű (az R. T. Kft. által alkalmazott, a forgalmazó R. Kft. listaárainál magasabb nettó eladási áron számolva) árukészletet, ami az R. Kft. tulajdonát képezte, jogosulatlanul, a tulajdonos engedélye nélkül számlázta ki a saját nevében a T. G. Zrt.-nek. Az R. T. Kft. által jogosulatlanul értékesített, tehát az R. Kft. által beszerezett, de ki nem számlázott árukészlet értéke a forgalmazó R. Kft. által a 2006-2008. években alkalmazott nettó eladási átlagárak figyelembe vételével 70.825.057 forint volt.
- [16] 2006-2008-ban az R. T. Kft. összesen 21.280 db bevásárlókosarat és összesen 5.560 db bevásárlókocsit (különböző fajtájú és ürmértékű) értékesített a T. Zrt.-nek a saját nevében. Az R. T. Kft. a 8 számlát, amelyeken bevásárlókosarakat, bevásárlókocsikat és alkatrészeket vásárolt az R. Kft.-től kompenzációval, tehát nem pénzben egyenlítette ki az R. Kft.-nek.

II.

- [17] A jogerős ítélet ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben annak okaként - egységesen a

Be. 416. § (1) bekezdésének felhívása mellett - a törvényes vád hiányát és a bűncselekmény hiányát jelölte meg. Érdemben elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan a minősítés megváltoztatását és a büntetés enyhítését, harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását, mindemellett a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítását kérte.

- [18] Indokai szerint a vád nem volt törvényes, mert abban pontos tényekre alapozva, pontos elkövetési magatartást és az eredményt is le kellett volna írnia az ügyésznek, és le kellett volna vezetnie az elkövetési magatartás és az eredmény közötti összefüggést is. A hiányosan kifejtett, a Btk.-beli törvényi tényállással összefüggésbe nem hozott elkövetési magatartást a bíróság nem egészítheti ki.
- [19] A vádirati tényállás nem tér ki arra, hogy az elkövetés tárgyát képező 77.417.447 forint értékű áru miért minősült az I. rendű terhelt számára idegen dolognak. Arra sincs utalás a vádban, hogy a rábízás (a birtok tartós rendelkezés végett való átadása) a sértett részéről miként valósult meg, illetve a terhelt milyen magatartásával vontta azt hatalmába. Nem jelöli meg a vád azt sem, hogy az elkövetési magatartás az idegen dologgal való sajátjakénti rendelkezéssel, vagy annak eltulajdonításával valósult-e meg. Ekként a vád kellékhianyos, és kiegészítésére a bizonyítási eljárás befejezéséig nem került sor. A vádirati tényállás szerint a terheltek az R. T. Kft. tulajdonában álló termékként értékesítették az R. Kft. tulajdonát képező termékeket a T. G. Zrt. részére, és a legálisan beszerzett termékekkel együtt jogtalanul eltulajdonított termékeket is kiszámláztak, összesen 129.234.851 forint értékben.
- [20] E tényállás - az indítvány szerint - nem a büntetőtörvénybe ütköző magatartás, a vállalkozói szerződés rendelkezése ellenére történő értékesítés nem felel meg a sikkasztás egyik elkövetési magatartásának sem; a vádirat sem jelöli meg, a fenti magatartás a vállalkozási szerződés melyik rendelkezésével ellentétes. A kiszámlázás a jogtalan eltulajdonítás fogalmának - annak ellenére, hogy az ellenérték az I. rendű terhelt cégéhez folyt be - nem felel meg, és a vádirat utalást sem tartalmazott arra, hogy az I. rendű terhelt az árut fizikailag is birtokba vette volna. A vád adós maradt annak indokolásával is, hogy a legálisan beszerzett áruk körén kívül eső termékek miért minősülnek - még a kiszámlázás előtt - jogtalanul eltulajdonítottak, kitől és milyen magatartással tulajdonították el.
- [21] A fentiek a védő álláspontja szerint oda vezettek, hogy a terhelt az eljárás során végig nem tudta védekezésének irányát meghatározni. Ezért - a vád kellékhianyossága miatt - az eljárás megszüntetése lett volna törvényes, annak elmaradása pedig feltétlen eljárási szabálysértést képez.
- [22] Az indítvány a jogerős ítéletben megállapított tényállás tekintetében is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bűncselekmény törvényi tényállását nem meríti ki, az I. rendű

terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor. A bíróság nem vizsgálta kellő körültekintéssel az I. rendű terhelt cége és a sértett közötti együttműködés polgári jogi kereteit. A bíróság által a felek közötti szerződés alapján megengedettnek tartott, és az I. rendű terhelt által ténylegesen kifejtett cselekvéssor között mindössze annyi eltérés volt, hogy nem az R. Kft., hanem az R. T. Kft. értékesítette a terméket, és a bevétel is oda folyt be, az I. rendű terhelt pedig az adminisztráció során azt a látszatot keltette, hogy az áru még nem került átadásra, és az ellenérték sem folyt még be. Ez azonban a sikkasztás törvényi tényállási elemeinek nem felel meg, mert az árut az R. Kft. megvásárolta a gyártótól, majd az R. T. Kft. megvásárolta az R. Kft.-től, és értékesítette a T. G. Zrt. részére. Az R. és R. T. Kft. között az adásvétel nem számla kiállításával, hanem a felek egyező akaratnyilvánításával jött létre, következésképp az R. T. Kft. számára az adásvétellel megszerzett áru nem volt idegen. Ezt a felek közötti elszámolási vita nem befolyásolja.

- [23] Emellett nem került sor az áru rábízására sem az I. rendű terheltre, mert a rábízás büntetőjogi értelemben az áru feletti fizikai rendelkezés lehetőségének átadását jelenti, melynek ténybeli vetülete a birtok megszerzése, amire adat sem merült fel.
- [24] Nem fogadható el a bíróság ítéletében megállapított elkövetési érték sem, mert az értékesítés elmaradása folytán a kár nem az áru forgalmi értéke, mert a sértettet csak az eladási ár 2 %-át kitevő árrés illette volna meg. Így másodlagosan - e kárösszeghez igazodóan - csalás vagy hűtlen kezelés valósulhatott meg. Az R. és az R. T. Kft. közötti vállalkozási szerződés ugyanis büntetőjogi értelemben vagyonkezelési szerződésnek minősül, az áruk pedig nem lettek külön-külön rábízva az I. rendű terheltre, hanem az azok feletti rendelkezési jog a vagyonkezelésre vonatkozó általános felhatalmazottsága körében illette meg. A vagyonkezelésre meghatározott szabályokat az I. rendű terhelt pedig legfeljebb azzal szeghette meg, hogy az árut nem az R. Kft.-hez, hanem a saját cégébe rendelte be, így az R. Kft. azt nem értékesíthette, ekként árbevételben sem részesült, és az árrésből képződő eredmény elmaradása számára vagyoni hátrányként jelentkezett.
- [25] A jelentős vagy nagyobb kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás, avagy a jelentős vagy nagyobb vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntetési tétele és az abból eredő középérték is jóval alacsonyabb, enyhítő szakasz alkalmazásával akár pénzbüntetés vagy közérdekű munka, de - a védői álláspont szerint - próbára bocsátás is alkalmazható lett volna, és a magánfél javára megítélt polgári jogi igényt is alacsonyabb összegben kellett volna meghatározni.
- [26] A Legfőbb Ügyészség a BF.1211/2017/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, és a támadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.
- [27] Indokai szerint a vád tartalmazta a sikkasztás törvényi tényállási elemeit, így azt, hogy a vállalkozási szerződés alapján az I. rendű

terhelt számára idegennek minősült az R. Kft. által értékesítés végett rábízott áru, és azt az I. rendű terhelt nem így, hanem a saját cége nevében és hasznára értékesítette. Tartalmazza továbbá az elkövetési értéket, a saját tulajdonként eladott áruk ellenértékét is.

- [28] A bűncselekmény hiányára vonatkozó érvelés - az ügyészi álláspont szerint - azonos ténybeli alapokon nyugszik, így az indítvány a rábízást, az elkövetési tárgynak az I. rendű terhelt számára idegen voltát, és az eltulajdonítást mint elkövetési magatartást vitatja; az irányadó, a jogerős ítéletben megállapított tényállás azonban hiánytalanul tartalmazza ezeket.
- [29] Az R. T. Kft. az áruk átvételével nem szerzett tulajdonjogot azokon, a sértett csak az értékesítés fejében járó díjban egyezett meg az I. rendű terhelttel. A tényállás azt tartalmazza, hogy az I. rendű terhelt cége és a sértett között nem tulajdonjog-átszállást eredményező adásvétel jött létre, hanem olyan vállalkozási szerződést kötöttek, melyben a terhelti cég kötelezettsége a sértett profiljába vágó üzletberendezések jutalék ellenében történő értékesítése volt. A rábízást maga a vállalkozási szerződés teremtette meg, és ahhoz nem is volt szükség arra, hogy a sértett tulajdonát képező árut az I. rendű terhelt darabonként birtokba vegye, hanem a rábízás az volt, hogy az I. rendű terhelt a vállalkozási szerződés alapján rendelkezett a dolgok értékesítéséről. Azzal, hogy az I. rendű terhelt az idegen árut a sajátjaként értékesítette, a sikkasztás büntettének törvényi tényállását maradéktalanul kimerítette.
- [30] Ekként az eljáró bíróságok az I. rendű terhelt cselekményét törvényesen minősítették, csalás vagy hűtlen kezelés fel sem merülhet, a tényálláshoz kötötten nem vitatható az elkövetési érték, és ezen keresztül a minősítéshez tartozó tételkeret és a megítélt polgári jogi igény összege sem.
- [31] Az ügyészi átirat kapcsán a védő fenntartotta, hogy a vádirat nem tartalmaz a rábízásnak megfelelő magatartást, nem részletezi, miért tartja az árut az I. rendű terhelt számára idegennek, és a jogtalan eltulajdonítás meglétét, megvalósulását sem írja le.
- [32] A védő utalt arra, hogy a Btk. indokolása szerint a rábízás birtokba adást, a birtok pedig a dolog feletti fizikai uralmat jelenti. Önmagában a vállalkozási szerződés kötése az áru beszerzésére és a kiszállítás intézésére birtokba adást nem jelent, ehhez az is szükséges lett volna, hogy az I. rendű terhelt a polgári jogi jogviszony keretében az áru birtokába jut. Erre azonban nem került sor, sem akkor, amikor az R. T. Kft. az R. Kft.-től vevőként rendelt árut, és értékesítette azt tovább, sem pedig akkor, amikor az R. Kft. képviselőjeként rendelt, majd értékesített árut, jutalék ellenében.
- [33] Ekként - a védő álláspontja szerint - az előbbi esetben az I. rendű terhelt nem idegen, hanem saját áruval rendelkezett, az utóbbi esetben pedig nem jutott rábízás folytán a dolog birtokába.
- [34] A Legfőbb Ügyészség a BF.1211/2017/2. számú átiratában a védői

beadványra nem tett további észrevételt.

III.

- [35] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsülésen bírálta el.
- [36] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [37] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető. A felülvizsgálatban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható [Be. 423. § (1) bekezdés]; a felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 388. § (2) bekezdés, Be. 419. § (1) bekezdés].
- [38] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt állapítja meg. A hivatkozott törvényhely c) pontja alapján van helye felülvizsgálatnak akkor, ha a bíróság jogerős ítéletét törvényes vád hiányában hozta meg [Be. 373. § (1) bekezdés I. pont c) alpont]. Utóbbi esetben tehát a bírósági eljárás lefolytatásának sem volt meg a törvényi előfeltétele; ezzel szemben az előbbi ok esetén az eljárás lefolytatásának törvényes alapja volt, azonban a büntetőjogi felelősség megállapítására került sor a büntető anyagi jog, a törvény ellenében.
- [39] E két felülvizsgálati ok nemcsak tartalmában, de következményeiben is különböző. Ha a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására törvénysértéssel került sor, a terhelt felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének, míg a törvényes vád hiánya miatt csak a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás megszüntetésnek van helye (ami azonban nem akadályozza utóbb a törvényes vádemelésnek az ügyben - 1/2007. BK vélemény A/II/4/b. pont).
- [40] Az indítvány valójában azonos érvrendszerrel támasztja alá a törvényes vád hiányára és a büntetőjogi felelősség törvénysértő megállapítására vonatkozó kifogását is.
- [41] A vád törvényességének elengedhetetlen tartalmi eleme, hogy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekményt tartalmazzon. A vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket: az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét és idejét, stb. Ugyanakkor a törvényes váddal nem áll összefüggésben a vád megalapozottsága; éppen annak eldöntése a büntetőper érdemi kérdése, amire a bíróság ügydöntő határozata ad választ (EBH 2015.B.10.). Ugyancsak nem része a vádnak a bizonyítékok mérlegelése és jogi indokolás; ehhez

képest az indítvány alaptalanul kéri számon, hogy az ügyészség nem fejtette ki, mire alapítja, hogy az I. rendű terhelt számára az általa értékesített áru idegen volt, és miért tekinti rábízásnak a vállalkozási szerződést, jogtalan eltulajdonításnak az árunak az R. T. Kft. nevében történő értékesítését.

- [42] Ezzel szemben a vád tartalmazza, hogy a bűncselekmény elkövetési tárgyát képező áru az R. Kft. tulajdonát képezte, amit a I. rendű terhelt a sajátjaként értékesített. Ekként rögzítette, hogy az a terhelt számára idegen dolog volt, amit e magatartásával eltulajdonított. Ezzel a tényleírással pedig a sikkasztás törvényi tényállását lefedte. Feltüntette a sikkasztás elkövetési értékét is, ami az I. rendű terhelt által a cége tulajdonaként értékesített összes áru, és az abból az R. T. Kft. által valóban megvásárolt, tényelegesen is a tulajdonát képező áru értékének a különbözete.
- [43] Az ügyészi álláspont szerint e magatartás a korábbi Btk. 317. § (1) bekezdése szerinti sikkasztás büntettének megfelel, a vád ezt jelenítette meg Btk.-ba ütköző cselekményként; annak a büntető anyagi jogi elbírálása pedig ismét csak az ügydöntő bírósági határozat feladata. Következésképp a vád törvényes.
- [44] Az eljáró bíróság pedig nem sértett törvényt, amikor az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét a sikkasztás büntetében megállapította. Az indítvány valamennyi hivatkozásának központi eleme, miszerint a sikkasztás tárgyát képező áru az I. rendű terhelt számára nem volt idegen, hanem a cége tulajdonát képezte, az az R. Kft.-től adásvétel útján került az R. T. Kft. tulajdonába (indítvány 6. oldal ötödik bekezdés). Ilyen megállapítást azonban a jogerős ítéletben megállapított, s ekként a felülvizsgálati eljárás során irányadó tényállás nem tartalmaz, ennek ellenkezőjét azonban igen, nevezetesen, hogy az árunak a vád tárgyát képező része az R. Kft. tulajdona volt, azt a ténylegesen az I. rendű terhelt által vezetett R. T. Kft. csupán értékesíthette a tulajdonossal kötött vállalkozási szerződés alapján, a megbízó javára, jutalék fejében. Ekként az indítvány azon érve, miszerint az I. rendű terhelt cége az általa értékesített áru ezen részét a vállalkozási szerződéstől eltérően, szóbeli adásvétel útján a sértettől megvásárolta, és ezért az számára nem volt idegen, az irányadó tényállással szembeni, és így az indítvány elbírálása során nem vehető figyelembe.
- [45] Ugyancsak alaptalanul kifogásolja az indítvány a rábízás tényének megállapítását arra hivatkozással, hogy az I. rendű terhelt az árut fizikailag nem vette birtokba, nem bevételezte, saját raktárba soha nem szállította be. A rendelkezési jog a tulajdonjog része, azonban nem annak egésze. A birtokba vétel nem szükséges a rendelkezési jog megszerzéséhez, és a rendelkezési jog megszerzése sem jelenti azt, hogy a pusztán a rendelkezési jog megszerzője a dolgon tulajdonjogot is szerezne. Jelen ügyben a vállalkozási szerződés – a sértett által meghatározott keretek között – biztosította az I. rendű terheltnek az áru feletti rendelkezési jogát, annak értékesítése tekintetében; ehhez nem volt szükség annak (fizikai)

birtokba vételére, és szó sincs arról sem, hogy ezzel az I. rendű terhelt cége az áru felett tulajdonjogot szerzett volna.

- [46] Következésképp az I. rendű terhelt által a saját cége nevében értékesített 77.417.051 forint értékű áru az I. rendű terheltre rábízott, számára idegen dolog volt. Megjegyzi a Kúria, hogy mind a vádirati, mind a jogerős ítéleti tényállás ettől jól elkülöníti az R. T. Kft. által valóban megvásárolt, majd utóbb értékesített 51.817.800 forint értékű árut, ami sem a vád, sem a jogerős ítéletben megállapított bűnösség részét nem képezte.
- [47] Az idegen áru saját nevében való értékesítése, elidegenítése pedig megfelel a sikkasztás törvényben szabályozott elkövetési magatartásai közül az eltulajdonításnak, hiszen ezzel az I. rendű terhelt a sértett tulajdonját az áru felett véglegesen megszüntette, ellenértékén pedig maga szerzett tulajdont. Következésképp a jogerős ítéletben az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül került sor.
- [48] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján valóban van helye felülvizsgálatnak - egyebek mellett - akkor is, ha a jogerős ítéletben a bíróság a bűncselekmény téves minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést, ennek azonban konjunktív feltétele mind a téves minősítés, mind a törvénysértő büntetés, mind a kettő közötti oksági összefüggés. A kifejtettekből azonban kitűnik, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására a korábbi Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő sikkasztás büntetében került helyesen sor, következésképp a jogerős ítéletben a terhelt cselekményének minősítése törvényes.
- [49] Kétségtől a rábízás nem feltétlenül jelent vagyonkezelést, a vagyonkezelés azonban mindig rábízást is magában foglal. Jelen esetben az I. rendű terhelt a sértett vagyona felett a vállalkozási szerződés keretei között rendelkezhetett, azonban nem csupán megszegte az ebből fakadó kötelezettségét, és azzal a megbízónak vagyoni hátrányt okozott (ilyenre akkor került volna sor, ha például a sértett nevében, de indokolatlanul alacsonyabb áron értékesíti az árut), hanem eltulajdonította a rábízott, meghatározott keretek között a kezelésére bízott vagyont. Ezzel pedig sikkasztást követett el, nem a sértett által elmaradt értékesítés miatt a sértett számára elmaradt haszon, hanem az eltulajdonított áru teljes értéke tekintetében.
- [50] Téves minősítés hiányában viszont a törvényes keretek között kiszabott büntetés felülvizsgálat tárgyát nem képezheti (BH 2016.264.II., BH 2012.239., EBH 2011.2387.II., BH 2005.337.III.), s nem változtathatók meg az adott minősítés szerinti bűnösség megállapításából fakadó egyéb ítéleti rendelkezések sem.
- [51] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdésében írtaknak megfelelően köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [52] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [53] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy

g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. február 6.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
BÉ